INSTRUKCJA BHP: PRACA Z CHEMIĄ BUDOWLANĄ (KLEJE, ROZPUSZCZALNIKI, PIANKI)

instrukcja stanowiskowa (art. 237[4] § 2 Kodeksu pracy, § 41 rozporządzenia w sprawie ogólnych przepisów BHP)

Instrukcja nr		**Wersja / zmiana nr**	
Data opracowania		**Obowiązuje od**	

1. Pracodawca, roboty i stanowisko

Pracodawca *nazwa i adres*			
Budowa i roboty *obiekt, rodzaj robót: klejenie, izolacje, posadzki, montaż pianką*		**Miejsce pracy** *pomieszczenie zamknięte, otwarta przestrzeń, liczba osób*	
Stanowisko *brygada, zawody*		**Miejsce przechowywania środków** *magazyn, kontener, osoba odpowiedzialna*	

Opracował *imię, nazwisko, funkcja*		**Data i podpis**	
Zatwierdził *pracodawca lub osoba upoważniona*		**Data i podpis**	

☐ wykaz środków chemicznych z numerem i datą karty charakterystyki każdego środka (§ 3 ust. 1 pkt 2 rozp. o czynnikach chemicznych) (liczba pozycji)

☐ ocena ryzyka zawodowego stwarzanego przez czynniki chemiczne, w formie pisemnej (§ 3 ust. 5) (numer, data)

☐ karta oceny ryzyka zawodowego dla stanowiska (numer i data)

Lp.	Nazwa środka (nazwa handlowa)	Producent	Karta charakterystyki: nr i data	Gdzie przechowywany
1.				
2.				
3.				
4.				

2. Zagrożenia przy robotach

☐ opary rozpuszczalników i substancji lotnych: bóle głowy, zawroty, zatrucie

☐ kontakt skóry i oczu ze środkiem: oparzenie chemiczne, podrażnienie, uczulenie

☐ pożar i wybuch par palnych przy iskrze, ogniu lub gorących narzędziach

☐ mieszanie środków, które nie powinny się łączyć

☐ rozlanie i rozszczelnienie opakowania, kontakt z odpadami i szmatami nasączonymi środkiem

☐ praca w pomieszczeniu zamkniętym bez wymiany powietrza

3. Wymagania wobec pracownika i środki ochrony indywidualnej

☐ szkolenie wstępne BHP (instruktaż ogólny i stanowiskowy) i aktualne szkolenie okresowe

☐ aktualne orzeczenie lekarskie bez przeciwwskazań do pracy na stanowisku

☐ zapoznanie z instrukcją producenta, oceną ryzyka i niniejszą instrukcją

☐ rękawice odporne na dany środek, dobrane według karty charakterystyki

☐ okulary ochronne szczelne albo osłona twarzy

☐ ochrona dróg oddechowych dobrana do środka i wyniku oceny ryzyka

☐ odzież robocza zakrywająca ciało; obuwie ochronne; woda i środki do mycia rąk

4. Czynności przed rozpoczęciem pracy

- ☐ przeczytaj kartę charakterystyki środka: zagrożenia, środki ochrony, postępowanie przy rozlaniu, pożarze i pierwszej pomocy (§ 41 ust. 2 ogólnych przepisów BHP)
- ☐ sprawdź, czy środek jest w opakowaniu producenta z etykietą (§ 25 ust. 2 rozp. o robotach budowlanych)
- ☐ sprawdź, czy da się użyć środka, który nie stwarza zagrożenia albo stwarza mniejsze (§ 7 rozp. o czynnikach chemicznych)
- ☐ w pomieszczeniu zamkniętym włącz wentylację przed rozpoczęciem pracy (§ 43 ust. 1, 2 i 4 rozp. o robotach budowlanych)
- ☐ usuń źródła ognia i iskier, jeśli środek jest palny (§ 10 ust. 2 pkt 1 i 2 rozp. o czynnikach chemicznych)
- ☐ przygotuj sprzęt gaśniczy, wodę do przemywania, apteczkę i zamykane pojemniki na szmaty i odpady

5. Zasady bezpiecznej pracy

- ☐ pracuj według instrukcji producenta i karty charakterystyki; używaj tylko tyle środka, ile potrzeba do pracy (§ 6 ust. 1 pkt 6)
- ☐ pracuj w wentylowanym miejscu; gdy pracujesz sam w pomieszczeniu, w którym mogą wydzielać się pary, melduj się w ustalony sposób w oznaczonych porach (§ 43 ust. 1 ogólnych przepisów BHP)
- ☐ otwieraj opakowania tylko na czas użycia i zamykaj je po każdym użyciu
- ☐ nie mieszaj różnych środków, jeśli karta tego nie dopuszcza
- ☐ szmaty i materiały do czyszczenia nasycone środkiem wkładaj do zamykanego pojemnika z materiału niepalnego (§ 46 ust. 3 ogólnych przepisów BHP)
- ☐ po kontakcie ze skórą od razu zmyj środek zgodnie z kartą; ubrudzoną odzież zmień
- ☐ myj ręce i twarz przed jedzeniem, piciem i paleniem

6. Czynności po zakończeniu pracy

- ☐ zamknij i odnieś opakowania do miejsca przechowywania; środki niebezpieczne przechowuj w opakowaniach producenta (§ 25 ust. 1 i 2)
- ☐ szmaty i pojemniki z odpadami usuń z pomieszczenia co najmniej raz na dobę (§ 46 ust. 3 ogólnych przepisów BHP)
- ☐ przewietrz pomieszczenie i nie wracaj do niego, dopóki opary są wyczuwalne
- ☐ umyj ręce i twarz, zmień odzież, zgłoś przełożonemu rozlania, uszkodzone opakowania i złe samopoczucie
- ☐ wpisz do wykazu zużycie i braki środków

7. Zakazy

- ☐ używanie środka bez zapoznania się z kartą charakterystyki i bez znajomości zagrożeń
- ☐ przelewanie środków niebezpiecznych do nieoznakowanych pojemników; przemieszczanie ich poza opakowaniami producenta (§ 25 ust. 2)
- ☐ praca z palnym środkiem w pobliżu ognia, iskier, gorących narzędzi albo spawania
- ☐ praca w pomieszczeniu zamkniętym bez wentylacji, jeśli środek wydziela opary
- ☐ jedzenie, picie i palenie w miejscu pracy ze środkiem
- ☐ wchodzenie do obszaru rozlania lub awarii bez odpowiednich środków ochrony indywidualnej (§ 12 ust. 4 rozp. o czynnikach chemicznych)

8. Sytuacje awaryjne

Pracownik niezwłocznie zawiadamia przełożonego o zauważonym wypadku albo zagrożeniu życia lub zdrowia i ostrzega współpracowników oraz inne osoby w rejonie zagrożenia (art. 211 pkt 6 Kodeksu pracy). Przy bezpośrednim zagrożeniu dla zdrowia lub życia pracownik ma prawo powstrzymać się od wykonywania pracy, a jeśli to nie usuwa zagrożenia, oddalić się z miejsca zagrożenia, zawiadamiając niezwłocznie przełożonego (art. 210 § 1 i 2 Kodeksu pracy).

- ☐ rozlanie środka: zawiadom pracowników i przełożonego, usuń źródła ognia, zabezpiecz miejsce, sprzątaj zgodnie z kartą charakterystyki, w obszarze zdarzenia zostaw tylko osoby w odpowiednich środkach ochrony (§ 12 rozp. o czynnikach chemicznych)
- ☐ kontakt ze skórą: zdejmij zanieczyszczoną odzież, zmyj środek wodą i postępuj według karty charakterystyki; przy oparzeniu lub podrażnieniu zawiadom przełożonego i wezwij pomoc
- ☐ środek w oczach: płucz oczy dużą ilością czystej wody, zadzwoń pod numer alarmowy 112 i poinformuj ratowników, jaki to środek
- ☐ zatrucie oparami: wyprowadź osobę na świeże powietrze, zadzwoń pod numer alarmowy 112, nie wchodź do pomieszczenia bez ochrony dróg oddechowych i asekuracji
- ☐ pożar środka palnego: ostrzeż pracowników, wyłącz źródła zapłonu, gaś gaśnicą odpowiednią do środka, gdy to bezpieczne, i zadzwoń pod numer alarmowy 112

Numer alarmowy		**Przełożony** *imię, nazwisko, telefon*	
Osoba udzielająca pierwszej pomocy *imię, nazwisko, telefon*		**Apteczka, gaśnica, wyłącznik zasilania** *gdzie są*	

9. Zmiany instrukcji

Data	Zakres zmiany i przyczyna	Kto zmienił	Podpis

10. Potwierdzenie zapoznania z instrukcją

Lp.	Imię i nazwisko	Stanowisko	Wersja instrukcji	Data	Podpis
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					

Pracodawca wydaje szczegółowe instrukcje i wskazówki dotyczące BHP na stanowiskach pracy (art. 237^4 § 2 Kodeksu pracy), a pracownik potwierdza w postaci papierowej lub elektronicznej zapoznanie się z przepisami i zasadami BHP (art. 237^4 § 3). Instrukcje dotyczące obsługi maszyn i innych urządzeń technicznych pracodawca udostępnia pracownikom do stałego korzystania; powinny w sposób zrozumiały wskazywać czynności przed rozpoczęciem pracy, zasady i sposoby bezpiecznego wykonywania pracy, czynności po jej zakończeniu oraz zasady postępowania w sytuacjach awaryjnych (§ 41 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 rozporządzenia w sprawie ogólnych przepisów BHP). Treść techniczną dostosuj do instrukcji producenta i oceny ryzyka zawodowego. Chemia budowlana: § 1 pkt 2 lit. b i § 2–12 rozporządzenia w sprawie BHP związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych (t.j. Dz.U. 2025 poz. 836); § 38 ust. 3, § 41 ust. 2, § 43 ust. 1 i § 46 ust. 3 rozporządzenia w sprawie ogólnych przepisów BHP w brzmieniu Dz.U. 2021 poz. 2088; § 25, § 39 ust. 1, § 42, § 43 ust. 1–4, § 44 ust. 1–3 i § 83 rozporządzenia w sprawie BHP podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U. 2003 nr 47 poz. 401). Instrukcja nie podaje wartości NDS substancji, bo zależą od składu środka. Treść techniczna instrukcji jest przykładem do dostosowania do kart charakterystyki i oceny ryzyka stanowiska.